

Dr. Gyimesi Endre, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város polgármestere

Köszöntő

Nagy tisztelettel és sok szeretettel köszöntöm a XXXVI. Honismereti Akadémia résztvevőit és a Honismeret című folyóirat olvasóit. Bizonyára Önök közül sokak számára ismert, hogy szűkebb pátriánk, a történelmi Zala megye a bronzkortól fogva lakott terület. A későbbi római hódítás időszakát több település maradványa is őrzi – így például Salla (Zalalövő), az egykori hadrianusi város, vagy Valcum (Fenekpuszta) romjai. A térség a IX. század közepén Mosaburg (Zalavár) székhellyel Pribina szláv uralkodó fennhatósága alá tartozott. A honfoglalás után a Balaton vidékén Bulesú törzse telepedett le, majd Szent István király és utódai adományozták a területen birtokokat egyházi intézményeknek (tihamnyi, zalavári apátság). A megye középkori történetének egyik legjelentősebb írásos emléke a „Kehidai oklevél” (1232), melyben a zalai szerviensek elnyerik II. Andrástól a szolgabíró-választás jogát – ez az esemény tekinthető a királyi vármegyerendszert felváltó nemesi vármegye kialakulása felé tett első lépésnek.

Zalaegerszeg első írásos említése is Árpád-házi királyunk, IV. Béla uralkodása idején történt (1247-ben). Ekkor már Mária Magdolnának szentelt kápolnája volt a településnek, s a névadó az évszázadok során mindig szerepelt a város címerében – az 1990-es években, némi változtatással ez a történelmi jelkép került ismét használatba. A XV. században Zsigmond király levelében mezővárosként (oppidum) jelöli Egerszeget, ahol bő egy századdal később már vár (castrum) is állt. Ez az erősség jelentős szerepet játszott a török elleni háborúkban, hiszen Kanizsa eleste után a nyugat-dunántúli védelmi erőrendszer központja lett, a város pedig végleg a megye közigazgatási székhelyévé vált.

A megyegyűlés a századok során mindig a haladó nemesi törekvések egyik legfontosabb megnyilvánulási fóruma volt – gondoljunk Zrínyi Miklós tevékenységére, aki közel két évtizedig volt főispán, de itt tagadta meg a franciák elleni nemesi felkelést a gróf Festetics György és Spissich János vezette többség, itt zajlottak a Deák Ferenc követállítással kapcsolatos küzdelmek és itt perelték be Csány Lászlót felségsértésért, mikor Kossuth bebörtönzése ellen tiltakozott. Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc felelős kormányainak két minisztere mellett neves elődeink sorában említhetjük Gasparich Márkot, Wlassics Gyulát, Mindszenty Józsefet, vagy a tudós Pais Dezsőt és Lszák Imre Gyulát.

A polgárosodás megindulását követően Zalaegerszeg elsősorban a hivatalnok értelmiség városa lett. A XX. század elején kezdett megváltozni ez a helyzet, a látványos fejlesztéseknek (felépül a városi villamostelep, megtörténik az első filmvetítés, megnyílik az Anya- és Csecsemőintézet, a Kölcson-könyvtár, felépül a tűzoltólakanya és az első footballstadion, üzembe helyezik az új vasútállomást, stb.) köszönhetően, amint egy másik híres szülőttünk, Keresztury Dezső írja: „lassan nyühelődő kis 'porvárosból' iparosodó, élénk középvárossá” vált a megyeszékhely. Ez a fellendülés az '50-es évek nagy állami beruházásainak, majd a következő évtizedek – részben a területi átszervezéseknek következtében – jelentős lakosságszám-növekedésének köszönhetően tovább tartott.

A rendszerváltozás után megindult a szolgáltatási szektor megerősödése, amely mára a város bevételeinek legnagyobb részét biztosítja. Jelenleg, az arányos városfejlesztés jegyében, tovább folytatjuk az élhetőbb, otthonosabb Zalaegerszeg kialakítását, az infrastruktúra minél szélesebb körű kiépítését. Ennek során nyilvánvalóan komoly terhet rak ránk városépítő elődeink öröksége, mely ugyanakkor erőt is ad munkánk elvégzéséhez. Akárcsak ők, mi sem csak magunknak, hanem elsősorban a jövő nemzedékeknek szeretnénk szebbé, jobbá, még inkább szerethetővé tenni kedves városunkat.

Kívánom, hogy mindazok, akik az Akadémia ülésén részt vesznek, érezzék magukat nagyon kellemeesen városunkban, a folyóirat olvasói forgassák haszonnal ezt a színvonalas kiadványt, és mindannyian látogassanak el minél előbb és gyakrabban szép városunkba, élvezzék a táj szépségét, gasztronómiai különlegességeinket és az itt élők vendégszeretétét.

